

Enes Ulusoy

10-06-2022

3 minuten

De afschaffing van het kalifaat

Het kalifaat werd voor het laatst vertegenwoordigd door de Ottomaanse sultan. Het werd opgeheven op 3 maart 1924. Dit was een catastrofaal jaar voor 's werelds alle moslims. Desalniettemin zou dit niet moeten betekenen dat we onszelf hopeloos begraven in de dieptes van verdriet. De geschiedenis herhaalt zich continu. We dienen goed te kijken naar de redenen die een aanleiding zijn geweest voor de afschaffing van het kalifaat om daar leringen uit te trekken voor de toekomst. De moslims ondervonden zware nederlaag en trokken zich terug van het wereldpodium na interne intriges van huichelaren en externe aanvallen van de vijanden. Het is echter wel een historisch feit dat deze interne en externe factoren eeuwenlang steeds opnieuw opdoken in de moslimwereld. Deze bedreigingen waren dus niet nieuw voor de moslims. Bovendien konden de moslims altijd voldoende weerstand bieden tegen deze aanvallen. Hoe kwam het dan dat er in het begin van de twintigste eeuw toch een einde kwam aan de moslimheerschappij in de wereld? Er zouden dus andere redenen moeten zijn dan de aanvallen en intriges van de vijanden. Wat waren dat? Dit onderzoek schijnt licht op deze vragen en probeert te demonstreren welke factoren ertoe hebben geleid dat er een einde is gekomen aan de politieke macht van de moslims in de wereld.

Er is geen twijfel dat de moslims in zekere mate afstand hebben genomen van de islam. Dit betekent uiteraard niet dat ze de islam volledig hebben verlaten. De verzwakking van het geloof, losbandigheid in de toepassing van de islamitische voorschriften en de hantering van onrecht zijn allemaal voorbeelden van die distantiering. Allah ﷻ bericht ons meerdere malen in de Koran dat Hij ﷻ de gunsten inneemt als men daar ondankbaar mee omgaat. Weer bericht Hij ﷻ ons dat Hij ﷻ in staat is om de onrechtdoeners te bestraffen in het aardse leven als ze de bevelen van Allah ﷻ niet nakomen. Zodoende kunnen we talloze voorbeelden geven uit de Koran en de profetische traditie dat de moslims alleen in aanmerking kunnen komen voor de hulp van Allah ﷻ en dat ze louter zullen slagen in het wereldse leven als ze gehoorzaam blijven tegenover Allah ﷻ. In de eerste eeuwen voldeden de moslims aan deze eisen en daarom werden ze de heersers van de wereld hoewel ze klein in aantal en arm in

mogelijkheden waren. Vanaf de achttiende eeuw begon er een grote ontarding en degeneratie onder de moslims. Er was uiteraard sinds mensenheugenis overal zonde en onheil waar de mens leeft. Soms heerst er kwaadheid en soms heerst er goedheid. Als er een marginale groep is die bestaat uit zondige individuen, dan komt de bestraffing ook individueel. Op het moment dat het zondigen viraal gaat en een maatschappelijke kwaal wordt, dan komt de bestraffing ook op grote schaal. Dat was precies het geval voor de moslimwereld vanaf de achttiende eeuw tot op heden. Er is sprake van een grootschalige degeneratie waardoor de bestraffing ook grootschalig is gekomen en nog steeds blijft komen. Dat zijn de schisma's, oorlogen, burgeroorlogen, armoede, hongersnood, geweld en crises die voor jaren als grijze wolken hangen boven de moslimlanden. Als de moslims terugkeren tot de essentie van de islam en de hantering van diens voorschriften, dan zullen die grijze wolken verdwijnen. Om dit te realiseren, moeten we eerst weten wat er fout is gegaan. Daarom zullen we hieronder de belangrijkste oorzaken noemen van de moslimdecadentie:

1. Nalatigheid in het bevriend worden omwille van Allah ﷻ en vijand worden omwille van Allah ﷻ. De staatsmannen en intelligentsia moeten hun voorkeuren met betrekking tot vriendschap en vijandschap op basis van de islamitische voorschriften bijstellen. Als een moslimstaatsman bevriend wordt met de vijandstaat en de staatsgeheimen aan hen doorvertelt, dan wordt deze daad gerekend tot het volgende Koranvers dat neerkomt op: "Laat de gelovigen de ongelovigen niet als helpers nemen in plaats van de gelovigen en iedereen die dat doet zal nooit door Allah op wat voor manier dan ook geholpen worden; behalve als jullie hen (de ongelovigen) angstig vrezen. En Allah waarschuwt jullie voor Hemzelf en tot Allah is de uiteindelijke terugkeer."¹ Een concreet voorbeeld hiervan is dat de Ottomaanse staatsmannen privileges verleenden aan sommige invloedrijke niet-moslims die in het Ottomaanse Rijk leefden. Een ander voorbeeld uit de huidige realiteit is dat sommige Arabische staatsmannen zeer goede relaties hebben met de Israëliische bezetters.

¹ Koran, 3:28.

2. Het reduceren van de term *al- 'ibāda* (het aanbidden) tot de islamitische rituelen. Allah ﷻ bericht ons in de Koran dat Hij ﷻ ons heeft geschapen om Hem te aanbidden. De islam schrijft talloze aanbiddingsvormen voor. Het gebed is ons bijvoorbeeld voorgeschreven, maar het handhaven van de rechtvaardigheid ook. Het vasten is verplicht, maar het helpen van mensen ook. De bedevaart is verplicht, maar het verkondigen van de waarheid ook. Het geven van de armenbelasting is verplicht, maar de waarborging van de economische gelijkheid is ook een plicht. Alles wat Allah ﷻ tevreden stelt, kan gerekend worden tot aanbidding. Het geven van een aalmoes is een aanbiddingsvorm en het uitvinden van een medicijn tegen een lichamelijke ziekte is ook een aanbiddingsvorm in de islam. De Koran stimuleert niet alleen de studie van bijvoorbeeld de islamitische wetgeving, maar spoort mensen ook aan om de mens en natuur te bestuderen. Dat was ook de reden dat moslims voor eeuwen de aanvoerders waren van onder andere de geografische ontdekkingen en de geneeskundige uitvindingen. In de vijftiende eeuw was de Ottomaanse ontdekkingsreiziger Piri Reis 's werelds de meest prominente cartograaf. De veertiende-eeuwse Ottomaanse moslimgeleerden Akshamsaddin was een deskundige in alle islamitische wetenschappen, maar was tegelijkertijd een arts en een plantoloog. Deze interdisciplinaire capaciteiten waren te danken aan de correcte definiëring van de Koranische term *al- 'ibāda*. Er zijn talloze voorbeelden hiervan in de islamitische geschiedenis vanaf de tijd van de metgezellen. Vanaf de achttiende eeuw zien we dat de definitie van aanbidding veranderd in de perceptie van de moslims. Ze beschouwen het niet meer dan de rituelen. Daar hebben ze ook weer een ziellose routine van gemaakt die zich om de zoveel tijd herhaalt. Voor de rest had de term aanbidding vrij weinig betrekking op de politieke en economische vlakken. De secularisering was in die tijd al begonnen onder de moslims. Bovendien werden de maatschappelijke rituelen verzaakt waardoor de consolidatie en corporatief denken al werd geschonden.
3. De verspreiding van sektarische opvattingen en religieuze mythes. Deze afwijkingen kwamen voornamelijk voor in de soefi-kringen waar kennis niet centraal stond, maar de persoonlijke voorkeuren van de pseudo-leermeesters. Echte leermeesters geven in elk geval de voorkeur aan de Koran en de Sunna, maar pseudo-leermeesters achten

zich onfeilbaar en leggen hun giftige ideeën op aan de onwetende massa's. Daar blijft het ook niet bij en misbruiken hen. In de kringen van zulke charlatans worden er ook verzonden rituelen uitgevoerd zoals springen, dansen, zingen waarbij ze soms zo ver gaan dat er geen sprake is van gendersegregatie en dat er muziekinstrumenten worden gebruikt. Daarnaast worden de gezaghebbende werken van prominente geleerden achterwege gelaten. In plaats daarvan lezen ze boeken die valselijk in de naam van zielszuivering zijn geschreven en blasfemische opvattingen inhouden. Het is daarenboven een historisch feit dat al vanaf twee eeuwen terug bepaalde crypto-Joden in de soefi-orde zijn geïnfiltreerd en tot de hoogste rangen zijn gekomen.

4. De dynamische opleving van sektarische groeperingen zoals de sjiieten, de druzen, de noesayrieten, de ismailieten, de qadianis (ahmadiyya), de bahai, en andere afvallige of sektarische bewegingen. De aanhangers van deze bewegingen die in de Ottomaanse territoria leefden, hebben samengewerkt met de vijanden van het Ottomaanse Rijk.
5. Het aanzienlijk groot gebrek aan goede en rechtvaardige staatsmannen en leiders. Dit noemde men ook wel *qaḥṭ-i rijāl* in het Ottomaans-Turks wat letterlijk *tekort aan mannen* betekent. Hiermee bedoelde men dat er geen voldoende mensen waren die capabel genoeg zijn om de staatsproblemen op te lossen. Dit was grotendeels ook te wijten aan het gestagneerde onderwijssysteem van de moslims door de implementering van de *tanẓīmāt* en de zogenaamde moderniseringsprocessen onder invloed van verwestering. De benodigde aandacht werd niet meer besteed aan het onderwijs en de oprichting van scholen. Er heerste een blindelings navolging van de scholastieke onderwijsmethoden. Daarom ontwikkelden de scholen niet voldoende genoeg zodat er geen goed opgeleide alumni tot stand kwam. De leraren en de scholen waren in het algemeen te zwak om islamitische wetenschappen en de natuurwetenschappen op goed niveau en pedagogisch verantwoord te onderwijzen. Dit sluit niet uit dat er heel capabele geleerden waren in de laatste twee eeuwen van het Ottomaanse Rijk. Sterker nog, zelfs in de periode na de oprichting van de Turkse Republiek waren er heel hoog geleerden, maar het ging hier wel om een handvol mensen.

6. De opkomst van het nationalisme onder de moslims, zoals het turanisme en het panarabisme. De moslims werden aangezet tot elkaar en tot het Ottomaans staatsapparaat met etnische motieven. Deze ideologieën werden voornamelijk ontwikkeld en geleid door Joodse en christelijke intellectuelen.
7. De verspreiding van onrecht in de overheidsinstellingen. Onrecht in een overheid is hetzelfde als een ziekte in het lichaam. Als een bepaalde staat onrecht niet meer bestrijdt, dan is het einde van die staat nabij. Concrete voorbeelden van dat onrecht zijn dat staatsmannen meedoen aan of goedkeuren van: steekpennen, nepotisme, luxueuze leefstijl, verspilling, kansenongelijkheid, leugens, uitbuiten, misbruik, etc.
8. De bevrediging van overbodige en verboden lusten. Onheil zoals overspel, ontucht, gokken, alcoholgebruik, roddelen, kwaadsprekerij zijn typische voorbeelden van de verboden lusten. Daarnaast waren er ook overbodige lusten zoals de hele dag in een koffiehuis zitten, op de straten hangen, rijke feestmaaltijden organiseren, tijdverspillen in badhuizen, enzovoorts. Tijd verduren met zulke onnodige activiteiten, terwijl de vijand voor de deur staat, is een groot teken van ontarding.
9. De toename van schisma's en politieke conflicten. Eenheid en consolidatie zijn de belangrijkste elementen van macht en roem. Zodra deze essentiële elementen verloren raken, begint een groot rijk te wankelen. Dat was ook precies wat er met het Ottomaanse Rijk gebeurde.
10. De rol van hypocrieten en crypto-Joden die als een *fifth column* dienden om de moslims van binnen af te maken door heimelijk samen te werken met de vijanden van de moslims. Zij hebben ongetwijfeld een cruciale rol gespeeld in de verwoesting van de moslimheerschappij.